

Fabrikalara, işyerlerine
okullara, mahallelere, köylere,
yığınların içine!İşçiler silahlanan,
devrime hazırlanan!Bütün ülkelerin
proleterleri birleşin!**İŞÇİNİN SESİ**Yıl:7, Sayı: 130
1 Haziran 1980

SINIF SAVAŞININ VARDIĞI AŞAMA VE KOMÜNİST PARTİSİ'NİN TAKTİKLERİ

Bu sayı ÇEK-AL'da, Yürükoğlu Yoldaşımızın yeni kitapçığının ilk bölümünü yayınlıyoruz. İkinci bölümünü gelecek sayımızda yayımlayacağımız kitapçığın girişinde Yürükoğlu Yoldaş şöyle diyor: "1 Mayıs'dan 20 gün geçti. Gelen tüm haberler, TKP'nin Leninci kesiminin 1 Mayıs çalışmalarından güçlenerek, bilerek çıktığı yolundadır. Ama öte yanda, yine gelen haberler, 1 Mayıs yazısında dikkat çektiğimiz moral bozukluğu ve gerilemenin tüm devrimci hareket çapında hızla yayılmakta olduğunu gösteriyor. Aslında bu gerileme, 1 Mayısla başlamadı, bir süredir geliyor. Bu durumun önüne geçmek gerekiyor. Gözlerimizin önünde açılan yeni dönemi düzgün bir değerlendirmeyle, görevlerimizi doğru saptamayla bu gidişin önüne geçilebilir. Bu yazının amacı da budur".

YANITLANMASI GEREKEN ACIL SORU

R. Yürükoğlu

Genel olarak devrimci hareket ama özel olarak Türkiye Komünist Partisi, 60 yıllık tarihi içinde gördüğü en zor dönemden geçiyor. Sıkıyönetim, faşist cinayetler, işkenceler, karşı-devrimci baskılar, legal çalışma olanaklarının kısılması, işçi sınıfının örgüt enflasyonu karşısında düştüğü kafa karışıklığı, her çeşit legal yığın örgütlerinin işlevlerindeki büyük düşüş, devrimci hareketteki derin bunalm, TKP içinde strateji ve taktikler alanında ortaya çıkan bolşevik-menşevik kışıması... Tüm bunlar, hem de partimizin birliğini yeniden kurmak gibi zor bir görevle karşı karşıya olduğumuz bir anda ortaya çıkıyor ve bu görevi hem zorlaştırıyor, hem acilleştiriyor.

Bazı yoldaşlar, "dağılma menşevik kanattadır" diyebilirler. Bu, bir yanıyla doğru, bir yanıyla yanlış olur. Doğru, dağılma menşevik kanattadır. Ama menşevikler, parti kadrolarının, gerçekçi bir hesapla üçte ikisi üstünde etkindirler. Bu üçte iki çoğunluk da partidir. Bu kadrolar menşevik değildir. Bilinç düşüklüğü, bilgisizlik, idealizasyon, askersel disiplin anlayışı gibi nedenlerle, oportünistlerin yanında duruyorlar. Partinin, bolşevik-menşevik olarak ikiye ayrılması, Leninci kanadın üçte bir gibi büyük bir azınlık tutması, menşevik kanadın kendi içinde 3-4 kliğe bölünmesi, o kanattan çok yoldaşın siyaseti bırakması, bunlar hep partimizin dağılmasını anlatır.

TKP'nin birliğini sağlamanın yolu, 48 yıldır yapılmayan Kongre'ni (Türkiye'den gelen habere göre oportünistler şimdi de 1977 Konferansı kongre diye göstermeye çalışıyorlarmış!) yapılmasıdır. Partisini, sınıfını, ülkesini seven her komünistin, 5. Kongre'nin toplanması için elinden geleni yapacağına, yapacağına inancımız sonsuzdur. Kongre toplanmasına yönelik çalışmalar sürerken (ki bunu Kongre için imza toplamak vb. gibi dar anlamayalım, TKP'nin Leninci kanadının tüm çalışmaları aynı zamanda Kongre'yi daha cabuk toplayabilme sonucuna çıkmaktadır), partimizdeki dağılmayı, Türkiye ortamının bu olguyla bağını ve bugünkü ortamda izlenmesi gereken taktikler herkesin önünde tartışmalıyız.

TKP içinde son aylarda ortaya çıkan, toplu sözleşmeler, Tarış olayları, 1 Mayıs gibi konulardaki derin taktik ayrımlık aslında partinin tüm taktiklerini değiştirme konusunun bir parçasıdır. Partinin taktikler konusu ise, Türkiye'de sınıf savaşının varlığı aşama ve yaşadığımız bugünkü ortamın Türkiye devrimi açısından yerli konusunun bir parçasıdır.

Özellikle 1979 1 Mayısından bu yana işçi sınıfımızın ve genel devrimci hareketimizin savaşımında bir düşüş var. Bu düşüş, son 3-4 ay içinde iyice belirginleşti. Devrimci hareket içinde bölünmeler ve siyaseti bırakma yaygınlaştı. Bu arada 12 Mart'ın yildönümü, İzmir ayaklanması, Tarsus olayları gibi, zorbalığa yüksek düzeyde karşı çıkışlar da oldu ama genel düşüşü değiştirmedi, bu eğri içinde zıplamalar olarak kaldı. Karşı-devrim güçleri baskılarını sürekli ve sistemli biçimde artırıyorlar.

Bu durumda, her gerçek devrimcinin, her komünistin açıkça sorması ve açıkça yanıtlaması gereken

bazı kilit sorular vardır. Türkiye'de siyasal ortam nasıl bir aşamadır? Halk sınıflarının savaşımı yenildi mi, yoksa kısa süreli ve geçici bir duraklama, gerileme dönemi mi yaşıyoruz? Devrimci durum bitti, karşı-devrim oturdu mu, yoksa devrimci durum sürüyor mu?

Bunların hepsi aslında tek bir sorudur ve bugün Türkiye komünistlerinin önünde duran temel sorudur: "Yenilgi mi geçici gerileme mi?" Genel geçerli doğruları mantık jimnastiğiyle ona buna satan şarlatanlardan olmak istemeyen her komünist bu soruyu açıkça yanıtlamak zorundadır. Çünkü, Türkiye komünist hareketinin taktikleri *tümüyle* bu sorunun yanıtlarına bağlıdır. Yanıtlarımız olumsuz ise, belgilerimiz, bağlaşıklara karşı tutumumuz, genel ajitasyonumuz, partinin örgütlenme ve genel çalışma yöntemleri temelden değişecek ve artık ayaklanmanın yığınları içinde hazırlığa yönelik olmayacaktır. Yanıtlarımız olumlu ise, TKP'nin Leninci kanadının taktikleri bugünkü yolu izleyecek ama partinin genel taktikleri değişmek zorunda olacaktır. Bu nedenle, yukarıdaki soruyu anlaşılır biçimde, kesin olarak yanıtlamayan hiçbir parti, parti adına layık değildir.

TKP'nin Leninci kanadının yanıtlarına geçmeden önce, bizim durumumuzu çeşitli yönleriyle anımsatan bir durumda Lenin'in soruna yaklaşımını ele alalım. 1905 Moskova ayaklanması bastırıldıktan sonra işçi sınıfının çeşitli kesimlerinde yaygın bir moral çöküntüsü ve yığınlık doğmuştu. Yığın hareketleri gerilemişti. Bu durumda, devrim yenildi mi, yoksa geçici bir geri çekiliş mi söz konusu derin konusundaki karar vermek gerekiyordu. Hararetili bir tartışma başladı. Menşevikler, aynen bizdeki torunları gibi, açık ve kesin birşey söylemeden sözü döndürek devrimin yenildiği — işin bittiği sonucuna çıkarıyorlardı. Lenin ise, ortamın, devrimin yenilgisini mi, geçici bir geri çekiliş mi yansıttığını proletaryanın belli kesimlerindeki yorgunluk psikolojisinin kant gösterilemeyeceğini, asıl bakılacak yerin nesnel koşullar olduğunu söylüyordu.

Lenin, "yenilgi mi, geçici gerileme mi?" sorusuna verececek yanıtın, tüm taktikleri belirleyeceğini söylüyor ve Menşevikleri kesin tutum almaya zorluyordu.

Lenin'den aşağıya aldığımız uzun alıntıyı dikkatle okumalıyız. Konumuz açısından can alıcı önem taşır. Değişik bir ülke için, değişik bir tarihsel ortamda yazılmıştır ama soruna yaklaşım açısından, soruya verecek evet-hayır yanıtının sonuçları açısından evrenselidir.

"Çerçevesini çizdiğimiz soru, bir bütün olarak Sosyal-Demokrat (komünist—R.Y.) taktiklerin temel sorunudur. Önemli olan devrimci kesimin en net ve ikircimsiz biçimde çözmesi gereken başlıca sorundur. Tüm parti üyeleri, tüm sınıf bilinçli işçiler bu sorunu çözmeye yarayacak kapsamlı materyal toplamak için derhal vargüçleriyle çalışmaya koyulmalı, sorunu tartışmalı ve kongreye, önderindeki önemli ve sorumlu görevle tam hazırlıklı delegeler yollamalıdır."

"Kongre delegelerinin seçimi, taktik platform-

lar arasında net bir ayırım temelinde yapılmalıdır. Aslına bakılırsa, yukarıdaki soruya şu ya da bu yanıtla verilecek tutarlı ve tam bir yanıt, Sosyal-Demokrat (komünist — R.Y.) taktiklerin tüm ikincil ayrıntılarını da çözecektir.

"Ya öyle — ya böyle.

"Ya bugünkü durumda 'gerçek bir devrimden söz edilemeyeceğini' kabulleneceğiz, o zaman ne kendimizi, ne proletaryayı, ne de halkı aldatmamak için bunu açıkça üstüne basarak, herkesin duyacağı biçimde söylemek zorundayız. Demokratik devrimin tamamlanmasının, proletaryanın acil görevi olduğunu kesinlikle reddetmek zorundayız. Ayaklanma sorununu *tümüyle* rafa kaldırmak ve dövüş birlikleri örgütlenme ve silahlandırma çalışmalarına son vermeliyiz. Çünkü, ayaklanmayla oynamak işçilerin partisine yakışmaz. Devrimci demokratların gücünün tükendiğini kabul etmeliyiz ve anayasal bir düzenin gerçek muhalefet gücü olarak liberal demokratların şu ya da bu kesimini desteklemeyi ivedi görevimiz saymalıyız. Köti bir örneği de olsa Devlet Duması'na bir parlamento gözüyle bakmak ve yalnız seçimlere katılmakla kalmayıp, Duma'ya da girmeliyiz. Partinin legale çıkmasını başa almalı, parti programını buna uygun biçimde değiştirmeli ve tüm çalışmalarımızı 'legal' sınırlara göre ayarlamalıyız. Yeraltı çalışmalarımızı en azından ikincil ve legal çalışmalara bağlamalı bir konuma itmeliyiz. Nasıl bir önceki tarihsel dönemde silahlı ayaklanmayı birincil parti görevi saymışsak, şimdi de sendikaların örgütlenmesini birincil parti görevi saymalıyız. Köylü hareketinin devrimci belgilerini de rafa kaldırmalıyız (örneğin, büyük topraklara el koymaması), çünkü bu belgiler pratikte ayaklanma belgeleridir, ve de askersel biçimde hazırlık yapmadan, ona inanmadan ayaklanma çağrısı yapmak, yakışsızlık bir ayaklanma oyunculuğu olur. Yalnızca geçici devrim hükümetinden değil, sözümona 'devrimci yerel öz-yönetim'lerden de söz etmeyi kesmeliyiz. Çünkü deneyim gösterdi ki, haklı ya da haksız yere bu adı taşıyan organlar, koşulların dayatmasıyla ayaklanma organlarına, devrimci bir hükümetin nüvelerine dönüşmüşlerdir.

"Ya da bugünkü durumda gerçek bir devrimden hem söz edebileceğimizi, hem de sözetmemiz gerektiğini kabul edeceğiz. Açık devrimci savaşımın yeni ve üst biçimlerinin kaçınılmaz olduğunu, en azından büyük olasılıkla taşıdığı kabul edeceğiz. O zaman, proletaryanın ana siyasal görevi, tüm çalışmalarını sınırlı merkezli, tüm örgütlü sınıf eylemlerinin ruhu, demokratik devrimin tamamlanması görevi olacaktır. Bu görevden tüm yan çizmeler, sınıf savaşımı kavramını Brentano'nun yorumladığı biçimde sulandırmaktan başka anlama gelmeyecek, proletaryayı liberal-monaşist burjuvazinin kuşluğu yapmak demek olacaktır. Partinin ivedi ve birincil siyasal görevi, proletaryanın güçlerini hareketin ulaştığı en yüksek savaşım biçimi olarak silahlı ayaklanmaya hazırlamak, onu bu yönde örgütlemektir. Aralık ayaklanmasının tüm deneyimini en pratik amaçlar için eleştirel bir gözle incelemek şaşmaz görevimizdir. Dövüş birlikleri örgütlenme ve silahlandırma çabalarını on kat artırmamız gerekir. Ayaklanmaya aynı zamanda gerilla operasyonları yaparak da hazırlanmak gerekir, çünkü yalnız yeni nefeler kazanarak ve kaydererek 'hazırlanmak' saçma olur. İç savaş ilan edilmiş ve sürüyor sayıp tüm parti eylemlerini şu kurala göre yönlendirmemiz gerekir: 'Savaşta, savaşta gibi!' Bu durumda, proletaryanın kadrolarını *sal-dırgan* askersel operasyonlar için eğitmek zorunlu-

dur. Köylü yığınlarına yönelik devrimci belgiler atmak, mantıklı ve tutarlıdır. Devrimci, ve yalnızca devrimci, demokratlarla savaşın anlaşılmasına girme görevi ön plana çıkar. Burjuva demokratlarının çeşitli kesimleri arasında ayrım yapmanın ölçütü, ayaklanmaya karşı tutumlarıdır. Proletarya, ayaklanmadan yana olanlarla 'birlikte çarpışır', ama 'ayrı yürür'. Ayaklanmaya karşı çıkanlara karşı acımasızca savaşırız, ya da iğrenç ikizlülük ve Cizvitler olarak bir kenara atarız. Tüm ajitasyonumuzda, anayasal hayallerin eleştirisini ve sergilenmesini, açık iç savaş konumundan hareketle ön plana alırız. Dikkatimizi, kendiliğinden devrimci patlamalara giderek yol açacak durum ve koşullara yoğunlaştırırız. Duma'yı parlamento olarak değil, bir polis karakolu gibi değerlendiririz. Proletaryayı yozlaştırmak ve dağıtmakla itmekten başka hiçbir işlevi olmayacak güllünc seçimlere herhangi bir biçimde katılmayı reddederiz. İşçi sınıfı partisinin örgütlenmesinin temelini (Marks'ın 1849'da yaptığı gibi), 'açık çalışmalar' için ayrı bir aygıtı olan, özel sezicileri, işçi sendikalarından legal basına dek tüm legal dernek ve kurumlara sokan 'güçlü, gizli bir örgüt' olarak ele alırız.

"Kıscası: Ya demokratik devrimin sona erdiğini kabul edeceğiz, ayaklanmayı rafa kaldıracakız ve 'anayasal' yolu seçeceğiz, ya da demokratik devrimin hala sürdüğünü göreceğiz, onu tamamlamayı ana görevimiz sayacağız, ayaklanma belgisini geliştirip pratikte uygulayacağız, iç savaş ilan edeceğiz ve tüm anayasal hayalleri acımasızca mahkum edeceğiz". (1)

İki Anlayış-İki Taktik

Günümüz ortamını değerlendirmeye ve izlenecek taktikler konusunda partimizde belli başlı iki anlayış vardır. Leninci kanat, Türkiye'nin ortamını devrimci durum olarak belirlemiştir. Devrimci durumun, düz bir çizgi gibi sürekli yükselen bir gidiş olmadığını, gerileme, yükseliş, duraklama gibi çeşitli düzeyler taşıyabileceğinin bilincindedir. Bu nedenle, devrimci durum içinde ortaya çıkan gerilemeler ve kısmi yenilgileri yalnızca yeni ve daha güçlü saldırılar için koşulların oluşma dönemi olarak değerlendiriyor. Özellikle Türkiye'nin bugünkü, işçi sınıfındaki her çeşit "yasal" önyargıları yoketmeye büyük önem veriyor. Tariş'de başlayan barışçıl bir grevin, sokak savaşlarına, küçük çaplı bir ayaklanmaya dönüşmüş olabildiğine büyük önem veriyor. Bu olayı, Türkiye ortamını gözler önüne seren en güzel gösterge olarak değerlendiriyor. İzmir ayaklanmasının, sınıf savaşını bir üst aşamaya yükselttiğini ve geniş yığınlarla ülke çapında genel ayaklanma için zorunlu olan pratik deneyim kazandırdığını söylüyor. Maden-İş grevlerinin ve İzmir ayaklanmasının, Emine Engin yoldaşın *Toplu Sözleşmeler ve Devrim Savaşı*'nda üstünde durduğu, *TKP Leninciler Konferansı*'nın ısrarla vurguladığı bir fikir, *barışçıl grevlerin bugün işlevini yitirdiği* fikrinin ne denli doğru olduğunu kanıtladığına işaret ediyor. (Maden-İş grevlerinin, İzmir ayaklanmasının, Tarsus olaylarının ve yüz kırtacı Mersin 1 Mayıs'ın dersleri tüm yoldaşlarca dikkatle özümlemeli, işçi sınıfına götürülmeli ve tüm "yasal" hayaller yerlebir edilmelidir.)

TKP içindeki ikinci anlayış, menşevik yelpazenin türlü çeşitli yayın organlarında temcit pilavi gibi katarılan anlayıştır. Onlara göre Türkiye'de devrimci durum yoktur. Ya da onlardan birinin dediği gibi, "devrimci durum olsa ne olur, olmasa ne olur, parti o denli güçsüz ki, devrimci durum var demek yanlış olur". Onlara göre devrimci bir çıkış olasılığı yoktur, ama "faşizm tehlikesi reeldir". Bu nedenle, devrim hedefini bir yana bırakın, önce bir "demokratik konumlanma koruma" aşaması olmalıdır (bak: İ. Bilen'in Şubat 1980 tarihli *Barış ve Sosyalizm Sorunları*'nda ki yazısı). Bu aşamada, tekelci burjuvazinin partisi CHP'nin oynayacağı önemli bir rol vardır, onun için CHP'yi tedirgin edecek eylem çeşitlerinden sakınmak gerekir. Tariş olayları kıskırtmadır, provokasyondur. Silah kullanmak anarşizmdir, terörizmdir. Bu aşamada tekeli burjuvazi ile çatışmak doğru değildir. "1 Mayıs şurada şurada yapılmayacak" mı dedi, öyle olsun. İstanbul'da? Provokasyona gelmeyelim, Mersin'de yaparız. "Kızıl bayrak taşıyamazsın, 'İstiklal Marşı' dışında marş söyleyemezsin, Türk bayrakları dışında resim taşıyamazsın" mı dedi, öyle olsun. Biz bu kez "şenolca düğün"ü söyleyelim, sonra yapacağımızı biliyoruz! Günün en önemli görevi, tüm enerjili sendikal harekete yoğunlaşır-

makdır.

Görüldüğü gibi, TKP'deki iki çizginin farklılığı derindir. Opportünistler, devrim ve ayaklanma konusunu ağızlarına almıyorlar, "reel" tehlikeye karşı CHP'yi etekliyorlar. Lenincilere göre ise, devrim ve ayaklanma giderek yakın görev oluyor. Bu nedenle, her çeşit "yasal sınırlar" basitliğine karşı amansızca savaşmak, en başta parti örgütlenmesi olmak üzere *illegal* örgütlenmeyi başa almak, legal sendikal hareketi yaşamadaki mütevazî yerine oturtmak gerekiyor.

TKP'deki iki çizginin aslına sadık özeti böyledir. Yeri gelmişken bir noktaya değinelim. Opportünist teoriler, yaşamın ve Lenincilerin bunalıcı baskısı altında sürekli yenileniyor. Ama bu yenilemeler, anlayışlarının özünü hiç değiştiriyor, yalnızca daha büyük çelişkilere düşmelerini getiriyor. Bunun son örneği İ. Bilen'in Şubat 1980 tarihli *Barış ve Sosyalizm Sorunları* dergisinde yayınlanan "Sömürü ve Baskı Politikasına Karşı Ulusal Demokratik Güçler" adlı yazısıdır.

İ. Bilen bu yazısında şöyle diyor: "Bugünkü somut politik görevimiz, demokratik konumları gericiğe karşı savunmak ve bunları daha da genişletmektir. Bu da ancak halkın demokrasi hareketini, yığın savaşlarını güçlendirerek gerçekleştirebiliriz. Bu hareket, emperyalizmin, tekelilerin konumlarına karşı güçlü bir atılım çevreni taşıyor ve ileri demokratik devrim için savaşında çıkış noktasını oluşturuyor. (Buraya dek ve yalnızca bu sözlerde bir yanlış yoktur, eğer 'yığın savaşlarını' doğru anlıyorsa R. Y.) Böylece bir hareket ancak en geniş demokratik güçlerin eylem birliğiyle gerçekleşebilir. Bu hareket ulusal demokratik cepheyle özdeş değildir, bileşimi bakımından ondan daha geniştir (İşte burada sapıtıyor ve yukarıdaki doğruları da nereye bağlamak için söylemiş olduğuna açığı vuruyor. Böyle bir birlik 'devrim için çıkış noktası' oluşturacaksa kendileri açısından UDC ile özdeş olması gerekmez mi? Anlaşıyor ki, bu birlik 'devrim için çıkış noktası' değil, kendi başına bir aşamadır - R. Y.)." Böyle diyor İ. Bilen, ve hemen ekliyor: "CHP'yi eylem birliğine çekmenin nesnel olanakları vardır"... Bu, "en geniş demokratik güçlerin eylem birliği" dediği hareketin "politik programı"nın "daha sınırlı, güncel" amaçlarını da şöyle açıklıyor:

"Böylece bir eylem birliği için politik program, daha geniş güçlerin uğrunda savaşabileceği daha sınırlı, güncel amaçlara yönelmelidir. Günümüzde bu amaçlar şu ağırlık noktalarında toplanabilir:

"- Emperyalist baskılara, NATO dayatmalarına, gericiğin demokratik özgürlüklere karşı saldırılarına, artan faşizm tehlikesine karşı savaşın.

"- Ekonomik bunalımın yükünün emekçi halkın sırtına yüklenmesine karşı savaşın.

"- Kürt halkına karşı uygulanan ulusal baskıya, ulusal ayrıcalığa, Türk şovenizminin körüklenmesine karşı savaşın.

"- Barış, askersel yumuşama, silahlanma için, emperyalizmin Türkiye'deki egemen çevreler aracılığıyla Ege denizinde ve Kıbrıs'da düzenlediği provokasyonlara karşı savaşın".

İ. Bilen'in bu yazısı son derece tutarsız ve ciddillikten uzak bir yazıdır. Bunlar bir yana, bu yazının önemli, yıllardır satır aralarına sızdırılan, ileri demokratik halk devrimi öncesinde bir başka aşamamın yer alacağı görüşünün ilk kez açıkça, "resmi" olarak söylenmesindedir. Bu buluşun devrim teorisini ilgilendiren yanı, yazımızın kapsamı dışında kalıyor, bizi şimdi ilgilendiren yönlerine değinelim.

Birincisi, bu aşamamın "güncel ama sınırlı" dediği amaçları, yine kendisinin aynı yazıda daha önceki bölümlerde yazdığı gibi, *ileri demokratik halk devriminin* amaçları arasındadır. Hiç de sınırlı değildir, ancak devrimde elde edilebilecek amaçlardır ve ne yazık ki CHP'nin ölesine korktuğu amaçlardır.

İkincisi ve bizi bu yazıda asıl ilgilendiren yönü, bu amaçları sıralayarak İ. Bilen'in düştüğü derin çelişkidir. Biz bu amaçları gönülden kabul ediyoruz. Ne var ki, bu amaçlar, ayaklanmayı-devrimi anlatmıyorsa boş sözlerdir, lafazanlıktır, göz boyamalıktır diyoruz. İkinci maddeye bakın! Nasıl karışacak? Bugün işçilerin karşısında yalnız polis yok, düzenli ordu ve özel işletme güvenlik ekipleri var. Türkiye'nin *bugünkü* ortamında, "ekonomik buna-

lımın yükünün emekçi halkın sırtına yüklenmesine karşı savaşım" dediğimizde, "yığın savaşımını güçlendirme" dediğimizde, *kaçınılmaz olarak*, otomatik olarak işçileri devrimci karşı koyuşa, çarpışmalara, barikat savaşlarına çağırıyoruz demektir. İşçi grev yapıyor, sürüler saldıyor, panzerler duvarları yıkıyor. Karşı koyma diyorsan, grevi sürdürceksen nasıl sürdüreceksin?... Görüldüğü gibi, bu hedef *bugün* işçi sınıfını devrimci karşı koyuşa, barikata çağırın bir hedeftir. Bilen'in saydığı öteki maddeler de böyledir.

Peki, bu ne zavallı mantıktır ki, bir yandan yığınları devrimci eyleme çağırır, öte yandan devrimci bir ortam yoktur der, devrimci eyleme provokasyon der, CHP'yi birliğe çağırır, maden işçisini uslandır-maya çağırır, 1 Mayıs'ı Mersin'deki gibi "kutlar"?

2. EKONOMİK VE TOPLUMSAL ORTAM

15 Ağustos 1979 tarihli *İşçinin Sesi*'nde yayınlanan "Savaşımın Sonunu Kadrolar Belirleyecekler" adlı yazımızda, "enflasyon %70'in üstünde, işsizlik %20'nin üstünde, endüstri yarım kapasiteyle çalışıyor, siyaset cinayetlerin sayısı günde 3-5'e vardı" demiştik. Aradan bir yıla yakın zaman geçti, bugün enflasyon %100'ün üstüne çıktı, işsizlik %25'in üstüne çıktı. Endüstri çalışma kapasitesinde "iyiye doğru" ufak bir gelişme oldu, bugün %60 dolayındadır. Siyasal cinayetlerin sayısı günde 6-8 arasına yükseldi.

Endüstri yatırımlarında bir iyileşme yok. Ekonomik ve siyasal ortamın belirsizliği, hammadde yokluğu, döviz 'dar boğazı', bu durumun başlıca nedenleri arasındadır.

Derin bir enerji bunalımı vardır. Merkez Bankası, 1980 yılında dışsatım 3,5 milyar dolara ulaşabilir, bununla ancak ham petrol ve petrol ürünleri dışalımını karşılanabilecektir diye yorum yapıyor.

Finans-kapital, ülkeyi içine soktuğu yıkımı, emperyalizme daha fazla bağlanarak çözmeyi amaçlıyor. Ne var ki, finans-kapitalin önemli kurtuluş kapısı olarak gördüğü yabancı sermaye bir türlü istenen ölçülerde gelmiyor. Demirel hükümeti, dış borçları Türk Lirasıyla ödemeyi, bu para ile yabancı şirketlerin Türkiye şirketlerini satın almasını, ya da ayrı yatırım yapmasını önerdi. Bu yola gitsinler diye her kolaylığı sağladı. Bu çabalar sonunda, son aylarda Batı basınında, "uluslararası işçilerinin Türkiye'ye karşı yeniden uyanan ilgisi" diye yorumladığı bir gelişme oldu. Örneğin, Daimler Benz, yılda 25-30 bin dizel motorluk kapasitede bir projeyi Türkiye'ye verdi. MAN, dizel motorları ve ticari araçlar (kamyon vb.) üretecek, 30 milyon dolarlık bir fabrika önerisi yaptı. Kısa bir süre önce Citroen, yaklaşık 500-900 milyon dolarlık bir yatırımla otomobil fabrikası kurma planlarını açıklamıştı... Yine de, bunlar şimdilik denizde bir damla olmaktadır öteye değildir.

"Emperyalist basın uzun bir süredir Türkiye için kaçakçılığın yasallaştırılmasını savunuyor. Emperyalist basının 'paralel ekonomi' adını taktığı kaçakçı-lıktan Türkiye'ye yılda en az 4 milyar dolar giriyor. Bu kaçakçılığın çok büyük bölümü silah, baz morfin, eroin, altın, çelik ve öteki endüstriyel maddeler kaçakçılığıdır. Eskinin ünlü sigara kaçakçılığı artık 'ufak' köpekbalıklarına düşmüştür. Son yıllarda dünya çapında ün kazanan 'Türkiye Mafyası' üstte saydığımız kaçakçılıkla uğraşmıştır. Son 15 yılda 'ele geçirilen' tüfek sayısı 45.000, tabanca sayısı 150.000, mermi sayısı 32 milyondur. 1978'den buyana Türkiye'ye 100.000 ton işlenmiş çelik kaçak olarak sokulmuştur. Merkez Bankası'nın Batı Avrupa'da yaptığı araştırmalara göre 1977'de Türkiye'ye 110 ton, 1978'de 88 ton altın kaçak olarak sokulmuştur". (2)

Menşevikler ve sendika ağaları, "gerçekçi ücret, alınabilir ücrettir" diyerek toplu sözleşmelerde işçileri burjuvaziye satmaya devam etsinler, dört kişilik bir ailenin yalnızca mutfak gideri, Nisan 1980'de 10.464 TL oldu.

İşçi ücretlerine bakarsak, brüt ücretler Eylül 1971'de günde 39.32 TL iken, Eylül 1979'da 292.74 TL oldu. Büyük bir artış gibi gözüküyor, tam %644'lük bir artış! Oysa, aynı dönemde fiyat artışı %675'dir. Demek ki, brüt ücretlerde 8 yılda %39'luk bir

gerileme olmuş ve reel brüt ücretler 1979'da 37.78 TL'ye düşmüştür.

Net günlük ücretlerin durumu daha da berbatır. 1971 yılında net günlük ücret 31.70 TL iken, 1979 yılında 160.62 TL olmuştur. Oysa, aynı dönemdeki fiyat artışlarını dikkate alınca, 1979'da reel ücretler 20.73 TL olmaktadır. Demek ki, işçi ücretlerinde son 8 yılda %35 oranında bir düşüş olmuştur!

İşsizlik çığ gibi büyüyor. Her kapitalist ülkede olduğu gibi bizde de çalışma istatistikleri en güvenilir istatistiklerdir. Buna karşın, Batı kaynaklarının verdiği işsizlik oranı %25'dir. Her yıl 500.000 kişi çalışacak yaşa geliyor. Bunların en fazla 80.000'i endüstride, 120.000'i hizmet sektöründe iş buluyor. Son 15 yılın en önemli toplumsal olgularından biri olan kursal alanlardan kentlere yoğun göç sürüyor. Yıllardır iş arayıp bulamayanların sayısını gazeteler 1 milyon 216 bin olarak veriyor.

Yurdumuzda yaşamak gerçekten bir hünere oluyor. Evinde yeşillik, hatta sebze yetiştirilenlerin sayısı hızla artıyor. Olta balıkçılığı, eğlence değil, ciddi bir doyum yolu oluyor. Akıl almaz meslekler türüyor: Kuyrukçuluk (özel olarak kuyruğa girerek yerini arkada duranlara satmak), uhuculuk (pasa-port resmi yapıştırmak için bir sıklıklık uhu satmak) vb.

Ancak bir-iki yönüne değindiğimiz bu yaşam koşulları, halk sınıflarında derin bir öfke büyütüyor. Son Tarsus olayları bunun en güzel göstergesidir. Bir başka gösterge de işçi grevlerinin yayılmasıdır. 23 Nisan'da Maden-İş'in yaptığı açıklamaya göre, MESS'e bağlı 60 işyerinde 25 bin işçi grevdedir. Genel-İş'de grevler var. Tekstil'in 41 işyerinde 16 bin işçi grevde. Türk-İş'e bağlı Hava-İş'in grev kararı var. En önemlisi, 1980 yılında Türk-İş'e bağlı sendikalar, değişik işkollarında toplam 760.000 işçi için toplu sözleşme bağlayacaklar.

Tekelci burjuvazi, ortamın patlayıcılığını menşeviklerden çok daha iyi görüyor. Devlet ve özellikle ordu eliyle baskı ve terörü Cumhuriyet tarihinin görmediği boyutlarda yoğunlaştırıyor. İşletmelerde özel güvenlik ekiplerinin kurulması, polisin yetkilerini genişletme yasası, olağanüstü hal yasası, vb. bunlar hep burjuva devletin halk sınıflarına karşı kendini güçlendirme ve sağlamlaştırma çabasının parçalarıdır.

Yurdun geniş bir bölümünde skiyönetim var. Skiyönetim, olağan dönemlerde uygulanan olağan bir yöntem değil, olağanüstü dönemlerde başvurulan çıplak zorbalık yöntemidir. Skiyönetimin olmadığı bölgelerde de "sivil skiyönetim" var. Tüm bölgelerde sürekli ve sistemli kuşatmalar ve semt semt operasyonları yapılıyor. Her defasında yüzlerce emekçi gözaltına alınıyor, ya da tutuklanıyor. Şu ya da bu nedenle gözaltına alınan herkese işkence yapılıyor. Tüm fabrikalar, işyerleri, öğrenim birimleri, emekçi semtleri, stratejik caddeler, kentlerin giriş çıkışları ve işlek yerleri kolluk güçleri ve zırhlı araçlarla tutulmuş durumdadır. Her yer polisin ve jandarmanın işgali altındadır. *Yurdumuz düşman işgali altındadır!* (Opörtünistler sokağa da mı çıkmıyorlar, bu durumu görünlür.)

Siyasal cinayetler, toplu kıyımlar hızla artan bir eğri çiziyor. Yalnızca Ecevit'in iktidarı sırasında, yani 22 ayda, 2.444 kişi öldürüldü, 10.000 kişi yaralandı. Demirel hükümetiyle bu gödiş daha da hızlandı. Türkiye iç savaşta gidiyor. Tekelci burjuvazi, daha zaman varken bu gödiş kendi lehine durdurabilme için, devrimci güçleri emzeye yönlüyor. Halk sınıflarına, devrimcilere, komünistlere karşı şiddet uyguluyor.

Kısaca çizdiğimiz bu çerçeve hiç de olağan durumlara benzemiyor. İdeolojik savaş çok önemlidir ama yanlış teorileri asıl yaşam çökertir. Ve yaşam tüm opörtünist basitlikleri yerle bir ediyor. Devrimci durum sürüyor. Ancak kansızlar bu gerçeğe gözlemlerini kapıyor.

3. DEVRİMCİ HAREKETTE BUNALIM

Kısa Bir Döküm

Türkiye'nin genel ortamı yukarıda özetlediğimiz gibi, devrimci güçlerin durumu, açık ve kesin bir

yargıyla, kötüdür. Teorik düzey iyice düştü. Militan akımlar teoriyi tam anlamıyla boşlarken, "teori" de bir takım entellektüellerin egzantrizmine takılı kaldı. Son bir yıl içinde, Türkiye'deki deyimlerle tüm "siyasetler" en az birer kez bölündüler. Yani bu bir yıl, Türkiye'de devrim hareketi için yeniden bir hızla bölünme dönemi oldu. Öte yanda, tüm guruplar içinde siyaseti bırakma iyice yaygın bir olgu olarak belirdi. Devrimci güçler, karşı-devrim güçleri karşısında geriledi. Ülkenin ekonomik ve toplumsal ortamıyla devrimci güçlerin durumu arasındaki çelişki apaçık ortaya çıktı. Yazımızın başından sorduğumuz soruyu gündeme getiren de bu durumdur.

Devrimci cepedeki bunalımın nedenlerine ve alınması gereken önlemlere geçmeden önce belli başlı akımların ve örgütlerin durumlarına kısaca bakalım.

TKP'nin menşevik kanadının durumu gerçekten çok kötüdür. Bunu örmek için yaptıkları tek şey, Lenincilere saldırmaktır. Oysa bu da, saflarındaki dağılmanın daha derinleşmesine yol açıyor. Dağınıklık, salgın hastalık gibi ilerliyor.

Menşeviklerin dağılışı, siyasetizlikten kaynaklanıyor. Özellikle son dönemde iyice yalınlık yapıyorlar. Faşizm tehlikesi "reel"dir diyerek ve başka birşey demeyerek, devrimci bir patlama olasılığını olmadığını, faşizmin gelişiminin artık kaçınılmaz olduğu görüşünü aşıyorlar. Böyle bir değerlendirme yaptıktan ve teslimiyetçi bir psikoloji yarattıktan sonra, hak keseden savurdular! "genel direniş" gibi belgileri kimseyi aldatamıyor. Tersine, böyle belgeler kendi saflarında daha beter dalgalanma yaratıyor.

Menşevik kanatta ortaya çıkan bir yeni olgu da aralarında çatışmanın artık iyice su yüzüne çıkmasıdır. (İleriyorlar!) Son olarak Ege'de dağıtılan Merkez Komite bildirisi bunun güzel bir göstergesidir: Ege'de MK bildirisi diye bir bildiri dağıtıldı. Bu bildiri, CHP sosyal-demokratür, *İçinin Sesi*'nin görüşleri zaten bizim eski görüşlerimizdir deniyor. Bildiriyi dağıtırken de, Avrupa'daki opörtünistleri atık, Partizan klifi de kongrede atacağı diyorlar. İşin ilginç yönü, Politik Büro'nun bu bildirden haberi olmayışıdır. Bazı Polit Büro üyeleri bu bildiriyi yoldaşlarımızdan öğreniyorlar. Bunun hemen ardından bildiri herkesten geri toplanıyor. Böyle bir durum var.

Sonra, menşevikler, burjuvazinin artan saldırıları karşısında pekçok çalışma alanından kadrolarını geri çektiler. Birçok alanı boşalttılar. Fabrikalardan, yığın örgütlerine, semt çalışmalarına dek. Önde gittikleri tek nokta galiba budur! Ne var ki, Türkiye'nin ortamından önce, zamanından önce geçtikleri bu taktik, daha beter dağılmalarına neden oldu. Çünkü menşevik kanadın güç zelliği vardır, güce tapar. Kalabalık olmayınca güçlüğü duygusu balon gibi sönlüyor.

Herşeylerini bağladıkları sendikal çalışmada da durumları kötüdür. Maden-İş grevleri çok kötü gidiyor. Kademeli grev dediler, işçilerden tepki görünce geri çektiler. Açıkçası, Maden-İş yönetimi böcahıyor, sürekli çelişik tutumlar alıyor ve hiç laf değil, tabanı kayıyor. Pekçok yerde grev oylamalarını yitirmeleri bunun göstergesidir. İskenderun Demir-Çelik'de ve İzmir BMC'de toplu sözleşme yetkisini yitirdiler. Profilo, Demirdöküm ve Sungurlar'da olanları biliyoruz. Lastik-İş'den tasfiye ediliyorlar. İlginc bir haber de, geçmiş dönemde Tekstil'e geçen işçileri menşeviklerin, Türk-İş'in sendikası Teksif'e yeniden geçmeye teşvik etmeleridir. Tüm bu gelişmelerin plerinin tümüyle elden kaçmış olduğunu gösteriyor.

Menşeviklerdeki dağılmanın düzeyini gösteren güzel bir örnek, son zamanlarda özellikle İstanbul'da çok sayıda opörtünistin CHP şemsiyesi altına sığınmak için bu partiye üye kaydolmasıdır.

Fakat dağılmanın en önemli göstergesi, siyaseti bırakmanın opörtünist saflarda aşırı yaygınlaşmasıdır. TKP'den, özellikle İKD ve İGD'den yığınla insan siyaseti bırakmaktadır.

TİP'de geçtiğimiz yıl içinde TKP ile bütünleşme eğilimi güç kazanmaya başladıktan sonra eski *Yürüyüş* kadrosu TİP'den ayrıldı ve *Sosyalist İktidar* der-

gisi çevresinde birleşti. TİP'in son dönemde kabul ettiği "tek parti-tek cephe" ve "demokratik aşama" görüşlerinden sonra İstanbul Beykoz ilçesi gibi bazı örgütler *Sosyalist İktidar*'ı desteklemeye başlamışlar.

Bu bölünmenin dışında, TİP'de iki ayrı gurup daha oluştu. Borançlar, "tek parti-tek cephe"yi savunuyorlar. TKP ve TİP iki ayrı partidir, bunların birleşmesi söz konusudur" diyorlar. Bunun dışında bir de zaman geçirmeden TKP'ye katılmak isteyen bir gurup var. Bunlara göre TİP parti değildir, yapılacak şey TKP'ye katılmaktır.

Emeğin Birliği'ne gelince, önce *Birlik Yolu* vardı. *Emeğin Birliği* ve *Kitle*'nin, kalıcı işbirliğine Türkiye'de ilk örnek diye sundukları bir birlik dağıldı. Ardından, *Emeğin Birliği* bir daha bölündü. *Drej* gurubu çıktı ve eski THKO'yu canlandırmak amacıyla kolları sıvadı. *Emeğin Birliği* zaten Türkiye'de belirli bölgelerde vardı, şimdi hızla eriyor.

SGB-Kitle, *Birlik Yolu* dağılınca bir parti kurdu, TKP-Birlik. Herhalde bir MK kurabilecek denli üye bulmuşlardır.

Dev-Yol önemli bir güçtür. Çelişik durum gösteriyor. Kendisine "armağanlar" sunulmayan bölgelerde güçlenemiyor, tersine, geriliyor. Özellikle menşeviklerle Kurtuluş'un armağan sunduğu bölgelerde boşluğu kaparak güçlendi. İstanbul'daki göreceli gelişmesi menşeviklerin, Karadeniz'deki gelişmesi Kurtuluş'un çözülmesi sonucudur. En hızlı geleceği yer de, belki şaşırtıcı ama Ankara'dır.

Dev-Sol'la olan bölünmesinden sonra bu yıl önemli bir bölünmeye uğramayıp, eşgüdüm, yönetime birliği ve anlayış bütünlüğüne sahip olmayan bir "cephes" yapısı nedeniyeldir. Gevşek yapısı, bölünmeyi geciktiren bir rol oynamıştır.

Dev-Sol, İstanbul'da gücünü koruyor. 12 Mart ve 30 Mart eylemlerinde etkindi. Fakat Türkiye çapında Dev-Sol'dan söz edilemez.

Halkın Kurtuluşu, geçtiğimiz yıl içinde gelişen biriki akımdan biridir. Kadroları militan. Yönetimde bölünmüşlerdir. Metin Yıldırım'ın ölümünden sonra bir kuruluş kongresiyeli TDKP'yi kurdular. Arnavutluk ile iyi ilişkileri olduğu görülüyor. Sağlam bir ideolojik temele sahip, oturmuş bir hareket değildir, yeni oluşumla gebedir.

Kurtuluş, son yıl içinde her yerde eriyor. En önemli bölgesi olan Karadeniz'de çöktü. Mersin ve Seydişehir'de belirli bir gücü var. Saflarında siyaseti bırakma yaygın.

TSİP. Nerede? Kalan birkaç tanesi de ilerlemeci oldu.

Sendikaların durumu da hiç iyi değildir. *TKP Leninciler Konferansı Kararları*'nda işaret edildiği gibi, Türkiye'nin ortamı, "sendikaları kendi alanlarında bile tek başına yetersiz kılmaktadır". Toplumsal ortam sendikaları aşiyor ve bu örgütleri derin bunalıma sokuyor. İşçiler üzerindeki sendikal etki zayıflıyor. Bunun sonuçları iyi de, kötü de olabilir. Devrimci bir çekim merkezinin, gerçek bir öncü partinin varlığında yararlı sonuçları olur. Böyle bir merkez yokluğunda, büyük ağırlığıyla CHP'ye, küçük bir yarıyla da küçük burjuva devrimciliğine yarar.

TÖB-DER tam anlamıyla felç olmuş durumdadır. Hem kendi içindeki bölünme, hem artan polis baskısı ve sürgünler, bu örgütü çözdü. Bu çözülmenin günahı yine büyük ölçüde menşeviklerin sırtındadır. Onlar, örgütü bölerek daha başta savaşamaz duruma soktular.

Odaların durumu sendikalardan farklı değil, belki daha kötüdür. Bildiğimiz örgütsel yapıları bugünkü savaşım düzeyinin isteklerini karşılayamaz. Odalar çalışmıyor.

Kürt örgütlerine gelince, Türkiye Kürdistanı'nda dört tane ana güç var: PKK, KUK, DDKD, DHKD. Bir de, İzmir ve Mardin çevresinde örgütlü İzmir-DDKD ve Bitlis çevresinde ve Avrupa'da örgütlü Özgürlük Yolu var. Bunların dışında TKP, Dev-Yol, Kawa, Rızgari, Ala Rızgari, Halkın Kurtuluşu, Kurtuluş, vb., özellikle PKK eliyle silinmiştir.

Bu döri hareket arasında kanlı çatışmalara varan kavga vardır. Ayrıca hepsinin kendi içlerinde ciddi sorunları vardır. Özellikle DDKD ve DHKD'nin.

TKP'nin Kürdistan'daki durumu açıktır. Gide gide Diyarbakır ve Lice'de belli bir güçleri kalmıştı. Geçtiğimiz aylarda TKP Kürdistan yöneticileri partiden ayrılınca bunlar da yok oluyor.

Devrimci güçlerin durumu üstüne yaptığımız bu kısa özet tek bir sonuca işaret ediyor: Ciddi bir bunalım vardır. Ekonomik ve toplumsal ortamda iyiye değil, kötüye doğru bir değişiklik olduğu halde, devrimci güçlerde de kötüye doğru bir değişiklik vardır. Bu çelişik gözükür durumu açıklamak gerekir.

Devrimci Hareketteki Bunalımın Nedeni

Bir yanda ekonomik ve toplumsal kaos, öte yanda devrimci harekette bunalım. Bu ilk bakışta çelişik gibi geliyor, ama değildir.

İşçinin Sesi, devrimci hareketteki bunalımı ve nedenini bir yıl önceki 101. sayısında değerlendirmişti. Hiçbir parti, hiçbir örgüt, devrimci durumun dayattığı görevleri yerine getirmeye hazır durumda değildir, bu nedenle tüm hareketlerde huzursuzluk, bunalım, kargaşa vardır demişti. Aradan bir yıl geçti ve o kargaşalar bölünmelerle sonuçlandı. Gelişmeler değerlendirmenin doğruluğunu kanıtladı.

O değerlendirmeyi bir daha okumakta bugümlü anlamak açısından yarar vardır:

"Lenin'in dediği gibi, bir ülkede devrimci durum var da işçi sınıfı ve öteki devrimci güçler vurup devirecek denli örgütlü değilse, yani öznal öge geri kalıyorsa, o ülkenin çürümüşünden başka sonuç doğmaz. Alt sınıfların eskisi gibi yönetememeleri kendi başına devrimi değil, çürümeyi getirir. Ancak bunlara yeterince güçlü bir öznal öge katıldığında devrim başarıya ulaşır.

"Ülkemiz çürüyor çünkü öznal öge çok geri kalmaktadır. Sol, devrimci cephe çok dağıntıktır. 'Vurup devirecek' güç yoktur ortada (...) Böylece solda hiçbir parti, hiçbir örgüt devrimci durumun, nesnel ortamın yüklediği görevleri yerine getiremiyor.

"Açıksa, Türkiye'de nesnel ortam, öznal ögeden önde gidiyor. (...)

"Türkiye'de nesnel ortamın öznal ögeden önde gitmesi, soldaki tüm örgütlerde iç rahatsızlık, bunalım getiriyor. Yurdumuzdaki devrimci durum, buna hazır olmayan tüm parti ve örgütlerde bunalım, kriz olarak yansıyor. Bir başka deyişle, soldaki tüm örgütlerde görülen iç rahatsızlık, bunalım, devrimci durumun ürünüdür, yansımasıdır. (...) Olaylara, süreçlere bilimsel bakarsak, tıkanıklığın gerçek toplumsal nedeni devrimci durumdur, daha doğrusu devrimci durumun acıleştirildiği görevleri yerine getiremiyor.

"Birşey daha söyleyelim. *Önümüzdeki dönemde devrimci durum daha üst aşamalara yükselirse, ki yükselcektir, bu tıkanıklık, bunalım, ne dersiniz deyin, iyice derin bir kriz durumunu alacaktır. Bu kaçınılmazdır*".(3) (abç)

Evet, devrimci güçlerin bugünkü durumunun ana nedeni, devrimci durumun yokluğu değil, tersine, giderek daha derinleşip olgunlaşması ama öznal ögenin bu gelişmenin çok gerisinde kalmasıdır. Bu da ne yazık ki, devrimci tarihinde sık rastlanan bir durumdur. Tarihte pek çok ülkede devrime elverişli ortamlar birkaç kez doğdu, ama içlerinden ancak birkaç tanesinin devrimci güçleri bu olanaktan yararlanarak devrim yapabildi.

Devrimin öznal ögesinin karşıtı, karşı-devrim güçlerinin durumudur. Bu nedenle, Türkiye'de devrimin öznal ögesindeki geriliği, devrimci güçlerin bugünkü durumunu değerlendirirken, madalyonun o yüzünü de ele almak gerekir.

Karşı-devrim cephesinin içindeki çelişik ve çatışkılarının derinleşmesine ve keskinleşmesine karşın, bunların örgütlü güçlerinin, ortamı karşılamakta devrimin örgütlü güçlerinden en azından şimdilik daha başarılı oldukları görülüyor. Karşı-devrimin örgütlü güçleri, hem kurmaylık, yönetim kadroları açısından, hem örgütlenme düzeyi ve somut güç açılarından, devrimin örgütlü güçlerinden daha iyi durumdadır. Böyle bir durum var. *İşçinin Sesi*'nde bu gerçeğe işaret etmiş ve şöyle demiştik: "Türkiye devrimci güçleri büyük bir dağıntıdadır. Sınanmış, denenmiş, geniş çevreler üstünde saygınlığı olan bir kurmay kadrosu yoktur. Gericiliğin en büyük üstünlüğü buradadır".(4)

Karşı-devrim güçlerinin bugünkü taktiği de artık iyice açığa çıkmıştır. Azar azar, ama sistemli ve sürekli biçimde toplumumuz üstünde baskı vidalarını sıkıştırıyor. Memorandumlarla, "yarından son-

ra şöyle olacaktır" yollu restlere, keskin dönüşlere gitmeden, burjuva devleti eliyle çöküyor. Türkiye burjuvazisinin ustalığı, yüzyıllardan devraldığı devlet yönetme geleneğini burada görüyoruz. Ortamın çok önünde gitmiyor, paniğe kapılıp sersemlemiyor. Tekme yerine boynuz vuruyor. Yarın, yığınların saldırısı arttığında yapmayacağı yoktur ama bugün biçimsel parlamenter örtüyü atmadan baskı mekanizmasını adım adım sıkıştırıyor. İki gün sonra bakıyorsun, Türkiye iki gün önceden farklı olmuş. Bugün, 12 Mart'la kıyaslanmayacak denli büyük bir zorbalık hüküm sürüyor.

Leninciler, "faşizm MHP ile sınırlı değildir" dediklerinde oportünistler karşın çıkmışlar, "MHP'yi akıyor" demişlerdir. Oysa bugün iyice anlaşılıyor ki, faşizm MHP ile sınırlı olsa, karşı-devrimin ordusu, polisi, jandarması, bürokrasisi vb. olmasa, devrimci güçler, bu dağıntı durumlarında bile MHP'yi ve itlerini yarım saatte ezer de öteki tarafına geçer.

Leninciler, o tartışma içinde, faşizmin Türkiye'ye MHP eliyle gelmesi akla uzaktır; bugünkü uluslararası ve ülke içi koşullarda MHP yoluyla bir faşizm olası değildir; asıl olası olan, faşizmin devlet eliyle yerleştirilmesidir demişti. Faşizm konusunda artan önemini gözönüne alarak, faşizm konusundaki Leninci görüşleri bir daha özetlemekte yarar vardır.

Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye'de faşizm sorununu *üç düzeyde* ele almış ve her üç düzeyde ortaya çıkan sonuçların, anti-faşist savaşımın anti-emperyalist ve anti-tekelli savaşımıyla bütünlenmesi gereğini gösterdiğine işaret etmiştik: 1) Faşizm tehlikesinin genel ekonomik temeli (ki bu, faşizmin yapısal bir istek olduğunu açıklar), 2) Faşizmin acil bir tehlike oluşunun nedeni, 3) Sosyal-demokrasinin ve faşizme karşı tutumu (ve bununla birlikte MHP değerlendirmesi). Ve "Türkiye'de faşizm MHP ile sınırlı değildir, faşizm finans-kapitalin seçimidir" diyerek bağlamıştık.

Bunun ardından, 15 Ağustos 1979 tarilili, 'Herşeyin Sonunu Kadrolar Belirleyecektir' adlı yazımızda da şöyle yazmıştık: "CHP'nin, ya da herhangi bir başka burjuva gücünün 'anti-faşizm'ine bel bağlamayın diyoruz. Onlar MHP'nin üstüne yürümezler. Yürürlerse, halkımızın işçisiyle, köylüsüyle faşizmin üstüne yürüdüğünü görüp, devrimci bir patlamayı önlemek için 'yürürler'. Ya da ipleği pazara çıkmış, *bugünkü ulusal ve uluslararası koşullar altında iktidar şansı olmayan MHP'ye vurarak öteki faşist güçleri iktidara itmek için 'yürürler'* diyoruz.

"Gerçekten, faşist bir iktidar oluştuğu üstünde düşünülse görürüz ki, *bugünkü uluslararası ve ülke içi koşullar altında MHP eliyle bir faşizmense, 'demokratik ve yurtsaver ordumuz' eliyle ya da ardından onun durduğu Kemal Satır gibi 'tarafsızlar' eliyle bir faşizm çok daha olasıdır*".(abç)

Bugün olan da işte budur. Ve Türkiye, bir yıl önceki Türkiye değildir.

Devrim ve karşı-devrim etki-tepki içinde ilerler. Karşı-devrimin işçi sınıfına ve öteki devrimci güçlere tepkisi, onlara saldırısının şiddetine oranlıdır. Ama her zaman etkinin biraz üstünde durmaya çalışarak. Devrimci tepki de aynı yolu izler, izlemek zorundadır. Sınıf savaşı böylelikle yükselir, güzelleşir. Bu tırmanış, insan isteklerinden bağımsız, toplumsal bir olaydır. Etkiye oranlı tepki (yani biraz üstünde duran) gösteremeyen taraf yenilecektir.

Buraya dek söylediklerimizi özetlersek, Türkiye'nin ekonomik ve toplumsal ortamı çok elverişli olduğu halde devrimci güçlerin bir yıl içinde salgın gibi her örgütüyle ikiye, üçe bölünmesinin altında yatan en önemli neden, devrimin öznal ögesinin geri düzeyidir. Sendikaların Sesi mi, TKP'nin Sesi mi olduğu belli olmayan radyosuyla, ruhsuzluk, pırsıklık yayan yayınlarıyla TKP bugün devrimin öznal ögesi değil, oportünistlerin özel ögesi durumundadır. TKP'nin Leninci kesimi ise ülkenin siyasal gelişmelerine yön verebilecek denli güçlü değildir. Bunun dışında, halk yığınlarıyla bir türlü kaynaşamayan "sol"lar da, öteki çeşit çeşit pasifist küçük burjuva sosyalizmleri de bu rolü zaten oynayamıyorlar.

Devrimin öznal ögesi varsa, karşı-devrimin de vardır. Bugün onların "öznal öge"si, ordusuyla, devletiyle bizden daha ileri durumdadır. Çelişik gibi gözükür olgunun önemli bir nedeni de budur.

Görüldüğü gibi, devrimci güçler açısından pek parlak bir çerçeve çizmedik. Ama gerçekçi olmak, ortamı olduğu gibi değerlendirmek zorundayız. Raslantıyla bir doğruyu yakalayıp sonra imam değneğini bellemiş gibi onu yineleyen bir hareket olursak hiçbir şey yapamayız. Devrimci durum doğrusunu saptadın, yapıp kuyruğuna git, öyle olmaz. Öncü olmaya adaylığını koymuş bir hareket, ülkenin her gelişme aşamasında doğruyu herkesden önce görüp ortaya koymak zorundadır. Türkiye'nin siyasal ortamı parlak değildir. Karşı-devrimin örgütlü güçleri, devrimin örgütlü güçlerinden daha güçlüdür ve bu sokakta da yansıyor. 1 Mayıs bunun somut göstergesidir. 1 Mayıs'da devletin karşısında devrimci güçler gerilemiştir. Bunun da başlıca nedeni, işçi sınıfımızın, öncü parti adına layık bir örgüte sahip olmayışıdır.

Bunalımın Sonuçları

Cumhuriyet tarihinde görülmemiş ekonomik ve toplumsal kaos, gericiliğin azatan örgütlü saldırısı ve halk yığınlarının sahipliliği koşullarında devrimci harekette ortaya çıkan bunalımın başlıca üç sonucu olmaktadır: 1) Bölünme, 2) Siyaseti bırakma, 3) Burjuva ve küçük burjuva görüş ve duygulara teslimiyet.

Bölünmeye önceki sayfalarda değinmiştik. Siyaseti bırakma da aynı derecede yaygın bir gelişmedir. Romatizmalı bir adam, yağmur yağacağını önceden sezer değil mi? Çünkü kemikleri sılamaya başlar. Tam da bunun gibi, işçi hareketi içindeki, devrimci hareket içindeki gezginci, inancsız küçük burjuvaların kemikleri sılamaya başladı. Gericilik, alışılmadık boyutlarda saldırıyor. Yağmur yağacak mı? Şimdiden kestirilemez ama gök bulutlu. Onun için, hareket şu ya da bu nedenle bulamış küçük burjuvalar yok oluyorlar. Ne olur, ne olmaz!

Bunalımın üçüncü sonucu ise, devrimci hareket içinde burjuva ve küçük burjuva duygu ve düşüncelere teslimiyet olarak beliriyor. Bunun bir ucu TKP'li menşeviklerin başını çektiği pasifist ve teslimiyetçi çizgi (en güzel örneği son Mersin 1 Mayıs), öteki ucu "sol"ların intihar uçlarıdır. İkisi de zararlıdır. Biri, toplumsal açıdan ödektir (kişisel düzeyde ödek olmayabilirler), öteki toplumsal açıdan yığıttir (büyük çoğunluğuyla kişisel düzeyde yığıtlık için yapıyor, küçük burjuva o sıkışmışlığı içinde başka biçimde hareket edemiyor), ama ikisi de zarar veriyor. İkisi de sınıf savaşımına tam bu ortamın istemediği yönlere götürüyor. Ortam ne teslimiyetçiliği, ne yığınlardan soyutlanmayı kaldırabilir. Tam tersine, yaşadığımız günler, yığınlarla her an daha iyi kaynaşma ve saldırı siyaseti istiyor.

Sonuçların Sergilediği Gerçekler

Türkiye işçi ve devrimci hareketinde son yılda iyice ortaya çıkan üç sonuç başlıca iki gerçeği yansıtır.

Birincisi, devrimci cephedeki örgüt ve hareketlerin ideolojik olarak ve büyük çoğunluğuyla üye yapısı olarak da küçük burjuvalığı yansıtır. Bu savrulma, bu dalgalanma, bu moral bozukluğu başka birşey anlatmaz.

İkincisi, aynı moral kırıklığı, aynı dalgalanma işçi sınıfının çeşitli kesimlerinde de görülmektedir. Bu da, işçi sınıfımızın büyük çoğunluğuyla *genç* bir sınıf olduğunu yansıtır. İşçi sınıfımızın büyük çoğunluğu işçillige yeni katılmadır.

Buraya dek tüm söylenenlerin *genel sonucu*: Karşı-devrimin saldırısının gerçekten yoğunlaştığı bir dönemde, burjuva ve küçük burjuva duygu ve düşünceler işçi sınıfımızın üstüne kapanmış, onu adeta nefes alamaz bir duruma getirmiştir.

1. V.İ. Lenin, "Russian Revolution and the Tasks of the Proletariat", *Collected Works*. Vol.10, pp. 142-145.
2. R. Yürükoğlu, "Toplumsal Gelişmeler ve Savaşımımızın Anlamı", *İşçinin Sesi*, 6 Şubat 1980, sayı: 122.
3. R. Yürükoğlu, "Herşeyin Sonunu Kadrolar Belirleyecektir", *İşçinin Sesi*. 15 Ağustos 1979, sayı: 101.
4. Referans no: 2